

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Pedagogicko-psychologická poradna II,
Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1/2656**

Kpt. Vajdy 1, 700 30 Ostrava - Zábřeh

Identifikátor pedagogicko-psychologické poradny: 600 034 968

Termín konání komplexní inspekce: 14., 15. a 16. února 2001

Čj.	132 146/01-10125
Signatura	kn6su247

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Pedagogicko-psychologická poradna (dále PPP) poskytuje služby školského poradenství dětem a mladistvým od tří let věku do ukončení středoškolského vzdělání. Od září 1999, kdy se spojila s poradnou Ostrava III, je jednou ze dvou pedagogicko-psychologických poraden pracujících v Ostravě. Specifikem je rozdělení kompetencí mezi těmito dvěma školskými zařízeními tak, že péči o klienty po ukončení povinné školní docházky do značné míry převzala PPP Ostrava IV. Poradna Ostrava II se věnuje až na výjimky dětem do ukončení povinné školní docházky. V jejím obvodu působnosti je 63 základních a 79 mateřských škol. Tyto školy navštěvují celkem 34.482 žáci. Na jeden obsazený úvazek odborného pracovníka tak připadá přibližně 3.135 potenciálních klientů.

HODNOCENÍ ČINNOSTI PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

Podmínky činnosti

Pedagogicko-psychologická poradna je umístěna v budově zvláštní školy, kde užívá první a třetí poschodí. Každý pracovník má samostatnou pracovnu, zvláštní místnost je určena k terapeutické práci, klientům a jejich rodičům slouží dvě čekárny. Klubovna je využívána pro porady, setkání s metodiky, semináře atd. Zázemí je tvořeno hygienickým zařízením a kuchyňkou. Prostory odpovídají jak počtu pracovníků, tak také počtu klientů a způsobu práce s nimi.

V poradně pracuje v současné době sedm psychologů, tři speciální pedagogové, dva pedagogové a tři sociální pracovníce. Všichni pracovníci splňují požadavky odborné způsobilosti. Odborní pracovníci jsou absolventy řady postgraduálních výcviků, k nimž patří například výcvik v práci s Lüscherovým barevným testem, výcvik v klinické grafologii, Gestaltterapii, výcvik v metodách konverzační a kooperativní hypnoterapie či výcvik v komunikativních dovednostech a asertivitě. Zúčastnili se rovněž výcviku v práci s rodinou v PPP a jeden psycholog je absolventem postgraduálního studia psychologického poradenství.

Poradna vlastní jedenáct počítačů propojených v síti. Základem programového vybavení je operační systém Windows a MS Office. Pro evidenci klientů má poradna vlastní program a k diagnostice slouží dva programy z Psychodiagnostiky Brno. Nedostatek finančních prostředků na nákup software neumožňuje plně využít počítačů pro statistiku a diagnostiku.

K dispozici je také knihovna, která obsahuje 1.270 titulů a 7.914 odborných časopisů. I zde je v poslední době patrný nedostatek finančních prostředků, který se promítá do nákupu nových publikací. Částka určená rozpočtem na nákup knih je vzhledem k cenovým relacím odborných titulů velmi malá.

Vybavení poradny pomůckami pro diagnostickou a terapeutickou činnost je dobré, pokud se však nezmění financování poraden, lze očekávat zhoršení stavu. Již dnes se projevuje nedostatek finančních prostředků, který ovlivňuje mimo jiné také možnost nákupu spotřebních částí diagnostických testů.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Diagnostická činnost

Děti jsou do PPP přiváděny rodiči, kteří již tímto vyjadřují svůj souhlas s vyšetřením, ve spisech dětí jsou založena ještě písemná potvrzení souhlasu rodičů.

Odborní pracovníci používají pro diagnostiku především standardizované testové metody, případně dotazníky, ale také projektivní a semiprojektivní testové metody, jako je Lüscherův test barev, Nedokončené věty a další. Použité diagnostické nástroje jsou vždy voleny cíleně s ohledem na problém dítěte, ale i jeho věk a pravděpodobné schopnosti. Všechny administrované metody jsou řádně vyhodnoceny a interpretovány, jejich výsledky jsou společně s anamnestickými údaji a dalšími poradně známými skutečnostmi využity ke stanovení diagnózy. Diagnostické závěry jsou vždy dostatečně podloženy.

Na začátku zprávy z vyšetření je vždy stručně formulován problém, který dítě do PPP přivedl, závěr zprávy tvoří diagnóza a doporučené výchovné přístupy konkretizované pro dané dítě. Zprávy jsou formulovány jasně a jejich závěry jsou pro adresáty dostatečně instruktivní a srozumitelné.

Diagnostická činnost je prováděna odborně připravenými pracovníky, její úroveň je velmi dobrá.

Intervenční činnost

Stanovením diagnózy péče pedagogicko-psychologické poradny o klienta nekončí. Bezprostředně po ukončení vyšetření jsou jeho výsledky ústně konzultovány s rodiči. Tento rozhovor má také psychokorektivní funkci. V případě potřeby je rodičům nabídnuta další péče.

Psychologové realizují individuální terapii dětí s problémy v komunikaci či s výchovnými problémy. Speciální pedagogové pracují s dětmi předškolního věku především v případech opožděného vývoje vizuomotorické orientace nebo grafomotoriky.

V poradně je tradicí velmi dobrá péče o žáky s vývojovými poruchami učení. Ve spolupráci s učitelkami základních škol je realizován screening vývojových poruch učení již v prvních měsících školní docházky. Děti, u nichž je diagnóza vývojové poruchy učení (SVPU) vyšetřením potvrzena, mají možnost přeřazení do specializovaných tříd, jichž je na sedmi školách v obvodu pedagogicko-psychologické poradny zřízeno 39.

Další žáci s SVPU jsou individuálně integrováni v běžných třídách a zařazeni do reedukačních kroužků. Tyto kroužky vedou především učitelky proškolené v některém ze 121 kurzů nápravy SVPU, které poradna zajišťovala. Výraznější poruchy učení jsou napraveny také speciálními pedagogy přímo v PPP. V reedukační a psychokorektivní péči poradny je vedeno 281 dětí.

Zprávy z vyšetření individuálně integrovaných dětí jsou vybaveny náležitostmi podle metodického pokynu MŠMT čj. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách. Odborní pracovníci PPP jsou připraveni konzultovat s učiteli individuální vzdělávací plány integrovaných žáků; na každé zprávě z vyšetření je uvedeno jméno pracovníka, s nímž je možno tyto plány konzultovat.

Intervenční činnost poradny je komplexní, mnohostranná a je prováděna na vysoké odborné úrovni. Její úroveň je vynikající.

Spolupráce se školami

Spolupráce se školami je zakotvena v ročním plánu činnosti PPP Ostrava Zábřeh a jeho přílohách:

- plán úseku spolupráce s výchovnými poradci,
- plán úseku metodického vedení učitelů pracujících s integrovanými žáky,
- plán úseku metodického vedení učitelů speciálních a vyrovnávacích tříd,
- plán metodika protidrogové prevence.

Pro výchovné poradce uspořádala pedagogicko-psychologická poradna v uplynulém období následující semináře:

- minimum pedagogicko-psychologického poradenství (určeno pro začínající výchovné poradce),
- organizace výchovného poradenství,
- problematika žáků s diagnózou SPU a žáků neprospívajících,
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou,
- interpretace zpráv z vyšetření,
- aktuální informace o studijních oborech.

Dalším prvkem spolupráce s výchovnými poradci je metodická návštěva výchovného poradce ve škole. Podle potřeby jsou výchovným poradcům poskytovány individuální konzultace. Pedagogicko-psychologická poradna připravuje pro výchovné poradce také metodické materiály.

Důležitou součástí činnosti Pedagogicko-psychologické poradny Ostrava Zábřeh jsou metodické návštěvy ve školách. V minulém školním roce jich bylo uskutečněno 84. V uplynulém období uskutečnila poradna 27 metodických návštěv ve specializovaných třídách. Pro učitele těchto tříd připravuje kurzy, např. kurz reedukace SVPU nebo ukázkové hodiny v dyslektických třídách spojené s besedou o metodách a formách nápravy SVPU. Součástí nabídky je i pomoc učitelům při sestavování individuálních vzdělávacích plánů.

Obdobně je organizována práce s učiteli integrovaných žáků. Pedagogicko-psychologická poradna zajišťuje uvedení nově zaškolených dyslektických asistentů do hodin individuální nápravy specifických poruch učení. Při metodických návštěvách poskytují pracovníci poradny metodickou pomoc učitelům integrovaných žáků přímo v prostředí třídy. Zajišťují konzultační činnost a pomáhají při sestavování individuálních vzdělávacích programů.

Při metodických seminářích s výchovnými poradci, učiteli specializovaných tříd, učiteli integrovaných žáků i při poradách s řediteli škol jsou opakovaně podávány informace o tom, jak interpretovat zprávy z vyšetření dítěte.

Spolupráce poradny se školami je vynikající.

Primární prevence sociálně-patologických jevů

Základem práce v oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů je Minimální preventivní program PPP II v oblasti zneužívání návykových látek „Škola bez drog“. Odpovědnost za práci v této oblasti je delegována na metodika prevence PPP. Ten zpracoval jako přílohu Minimálního preventivního programu plán činnosti na úseku protidrogové prevence na školní rok 2000/2001. V rámci plnění výše uvedeného plánu probíhají čtyřikrát ročně pracovní setkání s protidrogovými preventisty škol, metodické návštěvy protidrogových preventistů, ale také kurz „Být sám sebou“ pro učitele rodinné výchovy ZŠ a ZvŠ. Byla připravena přednáška „Domácí násilí“ a seminář „Koordinace činnosti výchovného poradce s protidrogovým preventistou ve škole a v PPP“. Poradna spolupracuje se školami při depistáži, při zajišťování včasné pozornosti rizikovým skupinám dětí a při osvětové činnosti.

Dobře se rozvíjí spolupráce s policií ČR, Renarkonem a občanským sdružením Faust.

Činnost PPP na úseku primární prevence sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých se rozvíjí ve spolupráci s dalšími institucemi, které se v této oblasti na území města Ostravy angažují, její úroveň je velmi dobrá.

Hodnocení činnosti pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologická poradna provádí velmi kvalitní diagnostickou činnost a realizuje široké spektrum intervenčních metod. Po spojení s PPP Ostrava I vedení PPP cílevědomě zaměřuje svou činnost tak, aby byla zajištěna stejně kvalitní péče o dětské klienty v celém obvodu působnosti. Činnost PPP je vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základním cílem činnosti poradny je sjednotit podmínky pro školy i klienty v celém obvodu, který byl po spojení s PPP Ostrava I v podstatě zdvojnásoben. Vedení PPP má v úmyslu zajistit optimalizaci péče o klienty také prostřednictvím účasti odborných pracovníků ve výcvicích a dalších vzdělávacích aktivitách a sledováním nových trendů v poradenské práci. S těmito cíli se ztotožnili všichni pracovníci poradny. Uskutečnění koncepčních záměrů je však odvislé od finančních možností.

Pedagogicko-psychologická poradna má zpracován plán činnosti na školní rok 2000/2001, který obsahuje všechny oblasti činnosti školského zařízení. Při jeho zpracování vycházelo vedení PPP z koncepčních záměrů, analýzy současného stavu, požadavků terénu i rozpočtových podmínek. Prioritou je dosažení co nejkvalitnější péče o klientelu a udržení současné velmi úzké spolupráce se školami v obvodu působnosti poradny.

Vedení PPP upustilo od zpracovávání měsíčních plánů jednotlivých pracovníků, které byly spíše formální. Pracovníci mají přiděleny školy, s nimiž jsou v úzkém kontaktu. Samostatně si objednávají klienty k vyšetření s tím, že je orientačně stanoven počet vyšetření na den. Plánují rovněž metodické dohlídky a případné další aktivity. Plnění těchto osobních plánů ředitelka sleduje.

Plánování odpovídá potřebám a velikosti školského zařízení, umožňuje i kontrolu činnosti jednotlivých úseků a pracovníků, je na velmi velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizační struktura pedagogicko-psychologické poradny je odvozena ze zákona č.29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, zákona č.76/1978Sb., o školských zařízeních, zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství a vyhlášky MŠMT ČR 130/1980 Sb., o výchovném poradenství. Je rozpracována v Organizačním řádu PPP II Ostrava Zábřeh a Vnitřním řádu PPP II Ostrava Zábřeh.

Kompetence pracovníků jsou vymezeny v pracovních náplních, které jsou součástí personální dokumentace. Jedna pracovnice je pověřena zastupováním ředitelky v době její nepřítomnosti. Za spolupráci s výchovnými poradci, učiteli specializovaných tříd, učiteli integrovaných dětí a protidrogovými preventisty odpovídají určené pracovníci. Další pracovníci jsou pověřeni vedením knihovny, vedením evidence klientů a správou počítačové sítě.

Pracovníci poradny mají přístup ke všem potřebným informacím. Je jim k dispozici dobře vybavená knihovna s publikacemi a časopisy odborného i právního charakteru. Mají také přístup k právním normám v PC a k odborným stránkám internetu. Problémem se začíná stávat finanční dostupnost informací.

Porady byly ve sledovaném období pořádány jednou až dvakrát měsíčně. Jejich obsahem jsou

informace provozního charakteru (plánování práce, kontrola plnění uložených úkolů), dále jsou zde předávány aktuální informace týkající se odborné činnosti nebo organizace práce. Informace jsou předávány včas, objektivně a úplně. Systém porad je funkční a účinný.

Dokument „Poskytování informací PPP II Ostrava Zábřeh“ je aplikací pokynu MŠMT ČR pro ŠÚ, ČŠI, a ředitele škol, předškolních zařízení a školských zařízení k zajištění úkolů vyplývajících ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím čj.: 31 479/1999-14. Vyplývá z něj i povinnost zabezpečit důvěrné údaje a služební tajemství proti zneužití. S touto povinností je každý pracovník seznámen.

Pedagogicko-psychologická poradna se velmi pozitivně prezentuje na veřejnosti. Spolupracuje s deníky Moravskoslezský den a Svoboda. Výsledkem této spolupráce byl seriál článků „Poradna se představuje“, v němž byli rodiče seznamováni s jednotlivými oblastmi činnosti poradny a se základními problémy, které PPP řeší. Součástí byly i články o výchově dětí v rodině, dětské lži, o výběru vánočních dáreků atd. Práci poradny se podařilo prezentovat i v televizi. Zvláště pozitivně byl hodnocen pořad s ukázkami vhodných způsobů práce s levorukým dítětem.

Organizační uspořádání poradny a informačních systémů je vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Svým zájmem o výsledky práce podřízených vytváří ředitelka prostředí, v němž se rozvíjí tvořivost a iniciativa pracovníků. Součástí tohoto působení je i systém morálního a hmotného stimulování, jehož principy jsou formulovány v dokumentu „Motivace pracovníků pro školní rok 2000/2001“ a ve vnitřním platovém předpisu. Hodnocení pracovníků probíhá jednak průběžně, ale zejména při stanovení osobních příplatků a odměn, to znamená dvakrát ročně.

Tvořivost projevují pracovníci poradny v oblasti tvorby metodických materiálů, učebnic, pracovních listů a sešitů (Grafomotorická cvičení, Příklady pro samostatnou práci dětí při odstraňování SVPU – schváleno MŠMT jako učebnice).

Většina pracovníků projevuje zájem o další odborný růst. Svědčí o tom počet absolvovaných odborných kurzů a výcviků. Výrazným problémem se začíná stávat nedostatek finančních prostředků. Částka určená v rozpočtu na rok 2001 na další vzdělávání je vzhledem k cenám odborných kurzů a výcviků velmi nízká.

Novým pracovníkům zajistí poradna vedení a pomoc ze strany zkušeného pracovníka. Rok pracují pod supervizí, v dalším období spolupracují se zkušeným týmem.

Systém vedení a motivování pracovníků je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka pedagogicko-psychologické poradny zpracovala plán kontrolní činnosti. Tento plán je průběžně realizován a výsledky kontrolní činnosti jsou individuálně projednány s příslušným pracovníkem. Závažnější nebo častěji se vyskytující nedostatky jsou vedením školského zařízení vždy analyzovány a jsou podnětem pro přijetí opatření v řídicí činnosti ředitelky PPP. Jsou rovněž projednávány na poradách.

Součástí kontrolní činnosti ředitelky PPP je také hodnocení srozumitelnosti obsahu zprávy z vyšetření pro její adresáty.

Kontrolní činnost ve v pedagogicko-psychologické poradně zdrojem podnětů pro další zkvalitnění řídicí i odborné činnosti. Je vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Řízení pedagogicko-psychologické poradny je koncepční. Umožňuje pracovníkům účast na stanovení koncepčních záměrů i jejich naplňování, pružně reaguje na potřeby klientů a škol. Jeho úroveň je vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zřizovací listina ŠÚ Ostrava ze dne 25. listopadu 1992 bez čj.
- dodatek zřizovací listiny ze dne 8. listopadu 1999 bez čj.
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR čj. 19 746/2000-21 ze dne 25. května 2000
- rozhodnutí o sloučení organizací čj. Ř/1604/99 z 8. září 1999
- organizační řád ze dne 1. září 2000
- statut PPP
- vnitřní řád
- spisový řád
- vnitřní předpis k zavedení pružné pracovní doby na PPP v Ostravě - Zábřehu
- plán činnosti na školní rok 2000/2001
- systém vnitřní kontroly
- plán kontrolní činnosti na školní rok 2000/2001 – příloha systému vnitřní kontroly
- motivace pracovníků pro školní rok 2000/2001
- vnitřní směrnice pro ochranu majetku
- vnitřní platový předpis
- kontrolní činnost – vyhodnocení za období září – prosinec 2000
- zápisy z porad
- jednací protokol
- personální dokumentace pracovníků
- poradenské záznamy klientů
- plán úseku činnosti s výchovnými poradci ZŠ a ZvŠ ve školním roce 2000/2001
- plán úseku metodického vedení učitelů pracujících s integrovanými žáky
- plán úseku metodického vedení speciálních a vyrovnávacích tříd
- minimální preventivní program PPP II Ostrava Zábřeh v oblasti zneužívání návykových látek „Škola bez drog“
- plán činnosti na úseku protidrogové prevence na školní rok 2000/2001

ZÁVĚR

Pozitiva

- dobré prostorové podmínky činnosti
- vysoká kvalita diagnostické činnosti
- úzká spolupráce se školami
- zajištění komplexní péče o děti s vývojovými poruchami učení
- široké spektrum popularizačních a vzdělávacích akcí pro učitele i rodiče zajišťovaná poradnou
- kvalitní systém řídicí činnosti
- funkční systém kontroly

Negativa

- nedostatečné zajištění činnosti finančními prostředky přidělovanými ze státního rozpočtu

Pedagogicko-psychologická poradna zajišťuje komplexní služby školního poradenství především pro žáky plnící povinnou školní docházku a děti předškolního věku. Její činnost se setkává s pozitivním ohlasem především díky mnohostranné intervenční činnosti, založené na podrobné znalosti terénu a úzké spolupráci s učiteli i rodiči.

Řízení poradny zajišťuje odborným pracovníkům dostatečný prostor pro tvořivé uplatňování znalostí a dovedností. Celkově je PPP vynikající.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alena Wiesnerová	Wiesnerová v.r.,
Člen týmu	PhDr. Vladimír Vocolka	Vocolka v.r.,

V Olomouci dne 15. března 2001

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. května 2001

Ředitelka pedagogicko-psychologické poradny

Podpis

Mgr. Silvie Mertová

Mgr. Mertová v.r.,

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti a kvality řízení pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel pedagogicko-psychologické poradny podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Magistrát města Ostravy, Matiční 20, Moravská Ostrava	6. 6. 2001	146 643/01-00615

Připomínky ředitelky školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.